

den er for dem Medusa-hedet. Dette er nettopp grunnen til, at man i Tyskland så ofte hører gjontatt at det er forstanden som ødelegger filosofien. Eller som en hegelsk filosof sa idet han begynte sin forelesningsrekke: "All sann filosofi begynner med å tilintot gjøro forstanden". - "Den tyske filosofi har gjort meget ond, den har ført mange gode endor vill. Det er på tido å gjøre av med den."

Et internasjonalt pressodirektorat som skildret i føregående artikkol vil gjøre det av med den. Schweigaards ønske født av klarsyn vil gå i oppfyllelse.

"DE TO TYSKLAND". Som et tysk innlegg i vår diskusjon om Tysklands sljebno etter krigon gjengir vi til slutt noen avsnitt fra sluttkapitlet i den tyske industrimagnat Fritz Thyssen's bok "I paid Hitler", Thyssen forlot Tyskland ved krigsutbruddet, og skrev senere denne boken som vi i et senere nummer skal gi en utførlig omtale. Thyssen skriver blant annet:

Den kommande fred må by Europa garantier mot en gjentagelse av den machiavellistiske politikk som nasjonal-socialismen har ført. Født ved Rhin-stranden betrakter jeg min hjembygd som hørende til det vestre Europa som må trygges mot krigorske angrep. - En dyp kløft er etter opstøtt mellom det vestre Tyskland, der Bismarcks kulturmangfold aldri er blitt helt glemt eller tilgitt, og østre Tyskland under Preussens innflytelse. For øyeblikket er den katolsko befolkningen i vest ikke i stand til å gjøre opprør. Men den kommer aldri til å glemme de angrep som er gjort mot dens tro, dens prester, dens helligste følelser. Man vil aldri kunne bygge bro over kløften mellom de to Tyskland.

Vesttyskland må reddes! Det må fortsette å spille sin rolle i en kultur som det har gitt betydelige bidrag til gjennom seklene, og som det også i fremtiden kan tilføre verden. Tyskerne i vest må garanteres de grunnloggende rettigheter som er en felles eiendom for alle vestens folk, først og fremst samvittighetsfrihet. Å trygge Europa mot krig og skape garantier for åndelig frihet - det er de to store moralske ideer som må danne grunnlaget for en rettferdig og varig fred.

Tysklands nye stilling kan ikke rett og slett bli en tilbakevenden til det som var. Den kommer ikke til å innebære en tilbakevenden til noen slags fæderasjon eller til "das heilige römische Reich deutseher Nation" som besto av utallige små fyrstendømmer. For å være uavhengig og suveren må en moderne stat ha et visst landområde. Etter Bismarcks kulturmangfold og etter nazistenes antikatolske eksesser som ble understøttet av det øgentlige Proussen, kan jeg bare se en eneste løsning og en eneste garanti mot en gjentagelse av slike metoder - at det katolske Tyskland blir et katolsk monarki.

Overgangen til monarkisk styreform skulle ikke utelukkende være et forsøk på å blåse liv i en respektabol historisk tradisjon. Under mellomkrigstiden har det tyske folk vist at det ikke er i stand til å tilpasse seg etter de demokratiske institusjonene.

Videre ville opprettelsen av to tyske monarker, et i vest og et i øst, gjøre det mulig for begge disse stater å utvikle en selvstendig politisk "personlighet". Vesttyskland, så rikt på historisk tradisjon og moderne i sin innstilling ville da helt naturlig vende tilbake til det tidligere Tysklands tradisjoner innenfor kristendommens ramme. I øst kunne Proussen ennå en gang få igjen sin egen spesielle karakter av et koloniområde som ble opprettet av de brandenburgske kurfyrster og deres etterfølgere de prøussiske konger. Hvem vet? Om det en gang befrir seg fra den erobringstrang som hittil har bosjølet det, kan dette land kanskje utøve en nyttig og pasifiserende innflytelse i Østeuropa.

Det finns ikke no utopisk i en slik tanko. Den svarer til stillingen i Europa og til de nävärande realiteter i Tyskland. I utlandet forstår man ikke den ulikhetheten mellom de to Tyskland som jeg har forsøkt å antyde. Den enhet som Bismarck oppnådde hvilte på en overlagt voldshandling, selv om den til slutt anerkjentes av de folk den berørte.

Men noe nytt i Tyskland i dag er den katolske samvittighets indre opprør mot de religiøse forfølgelsene. På femtenhundretallet ble Tyskland etter reformasjonen slitt isterkjet gjennom religiøs krigen. Dette ledet til slutt til opprettelsen av et tolerant styre og en viss grad av religiøs frihet. Den moderne form for intoleranse som nazistene har innført står i fullstendig motsetning til den tyske ånd og til Tysklands historiske tradisjoner.

Det finns også en annen side ved nasjonal-socialismen som har åpenbart ulikheten mellom de to Tyskland. Lodernos absolutisme, deres krav på blind lydighet, de undergivnes servilitet og fullstendig frømmhet for vårt Vesttyskland, mens det later til at befolkningen i øst har tilpasset seg lettere. I gamle dager hadde man under karnevalene i Rhinland med sin glade rospøktsløshet mot personer sine ogne motoder til å korrigere de prøussiske embetsmannenes stundom noe orientalske frømgangsmåte. Rhinlondernes glade latter er kvalt under det hørskende styres despotisme. Men befolkningen i vest betraktet denne undertrykkelse av alle mennesskoliige rettigheter - trosfrihet og ytringsfrihet - som et angrep på sin personlige verdighet. Opprøret ulmer under overflaten og venter bare på en anledning for å bryte ut i lys lue.

Rodusort til det vesentlige gjelder spørsmålet ikke en oppdeling av Tyskland i to deler eller en tvangsmessig dannelse av to Tyskland. Det som kreves er bare å gjenoppdag en grens mellom Vesteuropa og Østeuropa - en grens som Tyskland har forsøkt å utslette i en tid av hundre år. Vesttyskland må skiller fra Proussen, som tilhører Østeuropa.

NORSK TIDSSKRIFT

1 - 31 JULI 1943

F O R H J E M M E F R O N T E N

HITLERS KRIG. Vi lærer at verdenskrigen, "den første verdenskrig" varte fra 1914 - 1918. Siden kom etterkrigstiden, "mellomkrigsårene", og 1. september 1939 begynner den annen verdenskrig med Hitlers overfall på Polen. Denne krig varer onnå. Rogner vi mod at den er slutt i 1944, har vi all grunn til å tro at fremtidens historieforskere ikke som oss vil tale om to kriger i det 20. århundre, men om én sammenhengende krig, en ny tredveårskrig som varte fra 1914 til 1944. For i virkeligheten ble det ikke fred i 1918. Heller ikke begynte Hitler sin krig i 1939. Før det tok han Tsjekkoslovakia, før det østerrike, før det trollobandt han det tyske folk; han erobret Tyskland. Denne erobringene kan det være myttig å lære litt om.

En mann ved navn Fritz Thyssen var en av dem som finansierte denne erobringene. Han har senere fortalt om bakgrunnen for nazistenes maktovertakelse, og vi bringer i dette nummer av vårt tidsskrift en omtale av hans bok "I paid Hitler".

Do tilstander som der skildres, får oss til å stanse opp ved et annet spørsmål: Hvorledes er det mulig at et land lar seg erobre på denne måten? Hvilken feil er det ved et folk som kan kaste seg i armen på en "fører" som Hitler? Og hvordan skal dette folk kureres? Forrige nummer av "NORSK TIDSSKRIFT" forsøkte å samle en del av de botmidler som den frie verden har foreslått å ta i bruk for å befri tyskerne fra deres vanvidd og hindre at de kommande år blir en ny mellomkrigsperiode. Vi brakte også solv et forslag om opprettelsen av et internasjonalt pressodirektorat i Tyskland etter krigen. Dette forslag har vakt en del diskusjon; vi bringer idag et innlegg fra kirkelig hold sammen med forslagsstillerens svar.

Hitlers væpne krig begynte ikke før i 1939. Hans tidligere erobringor før han gjennomført ved list. Polen måtte beseires med våpen. Så kom turen til Norge. Det er alment kjent at overfallen på vårt land var planlagt langt i forveien. Vi ser oss nå i stand til å legge fram en rekke nye avslørende kjennsgjøringar som klart dokumenterer at de tyske forberedelsene var moget grundige og uten enhver sammenheng med den såkalte "engelske minutlegging" den 8. april. - Overfallen på Norge ga gjenlyd over hele verden, kanskje mest i Storbritannia og Amerika. For Norge er vendt mot vest. Men vi har også en grens mot øst. Vi har et naboland som heter Sverige; den folles gronse er 1650 km lang. Og vi har Finnland. Hvorledes reagerte våre naboland da Norge ble trukket med i Hitlers krig? Det er noe som heter Norden, nordisk samarbeide, de nordiske demokratiske, felles kamp for felles idealer. Eller er det ikke? Vi skal senere ta for oss problemet Finnland. I dette nummer kommer vi inn på noen av de ting som har vært vanskeligst å forstå her i Norge ved den svenske utenrikspolitikk.

SVENSK STATSKUNST OG NORSK OPINION. I boken "Sverige i beredskap", som kom ut i desember 1942 skriver den kjente svenske forfatter

Ture Norman om den svenska utenriksminister:

"Hr. Günther faller undan før den står. Han føll undan før Sovjet i 1940, før Tyskland hola tiden. Han kommer att falla undan før västmakterna - låt oss såge 1943".

Denne profeti er gått i oppfyllelse. Hr. Günther har bøgnt å falle av for vestmakten. I denne forbindelse har baron Beck-Friis' gjennomtredelse som sendemann hos den kongelige norske regjering atskillig interesse. Årsaken til at den diplomatiske forbindelsen ikke tidligere var gjennomtredelt har naturligvis vært at utenriksminister Günther hadde vontet seg misbilligelse i Berlin om Sverige hadde gjennomtredelt forbindelsene. Av samme grunn har den svenske regjering nektet godkjennelse av en norsk minister i Stockholm - minister Bull tjenestegjør som kjent bare som konstituert chargé d'affaires etter minister Wollbergs død i 1940. Man må gå ut fra at utenriksminister Günther onnå synes det vil virke altfor provoserende å la en norsk minister kjøre i glassvogn opp til slottet for å overlevore sitt akkreditivbrev til kong Gustaf!

Baron Beck-Friis er nå trådt inn i tjonesto som sendemann hos den norske regjering, og man kan selvfølgelig si bedre sent enn aldri. Det hele får imidlertid et visst komiskt anstryk ved at gjennomtredelsen skjer like etter den tyske katastrofen i Tunisia. Etter naboens nederlag tar kanskje utenriksminister Günther mot til seg og godkjennor en

norsk sondemann i Stockholm, etter enda et nedorlag for akson stopper han kanskje permanenttrafikken, og etter ytterligere en katastrofe for de tyske våpen - ja, hvem vet? - ser vi kanskje at Sverige, like før krigen 12. time, offisielt toner flagg for demokratiene. Men mens vi venter på det, får vi være fornøyd med at dette forhold, som har vært en anstøtsstan for alle nordmenn, er blitt brakt lykkelig ut av verden. Men det er andre ting vi nordmenn har vansklig for å forstå ved den svenska regjeringens "realpolitisk", det vil si konjunkturbetonte og unzytrale politikk;

Store deler av det svenska folk er uenig i regjeringens politikk; der vedtas utallige protestresolutjoner; og det at Sverige nå har fått sin representant hos vår regjering viser at opposisjonen begynner å se resultater av sitt virke. Vi er takknemlige for vist oss i disse vanskelige årene. Det skal ikke bli glemt. Vi er takknemlige for det har tatt overfor Quisling og quislingene. Vi er klar over at Sveriges voksende forsvarsavne i en gitt situasjon også kan ha sin betydning for Norge. Vi er klar over den moralovernår faren ble for overhengende.

Men vi er, og har rett til å være forbauset over Narviktransporten, permittenttogene, som betyr en forsterkning av de voldsmidler vi kjempet mot, transittillatelsen for alle tider største divisjon på 100000 mann til Finnland. Vi er forbauset over all den hjelpebausest over tillatelsen til transport av norske fanger gjennom svensk territorialfarvann, og den mangel til som gir seg utslag i svensk lynkspressergrasjons av Knaben Molybdenunderver mot betaling i norsk fisk. Vi er i krig med Tyskland. Vårt flyvåpen og vår marine deltar aktivt i krigsoperasjonene. Vår handelsflåte står direkte i krigenes tjeneste, hvis Tyskland vant krigen, ville Sveriges frihet og selvstendighet ikke være en sur sild i nærmest mellom nazirodet Norge og Danmark i vest, Finnland i nord, Balticum i øst og Hitlertyskland i syd.

Vi hjelper til å vinne krigen. Sverige ikke. Det er jernhard realitet. Om vi har valgt denne situasjonen selv eller om den er oss påtvunget er oss ganske likogylig. Om vi var uforberedt er ikke dette noe spesielt norsk fenomen. Det var en situasjon vi delte, foruten med Sverige, med alle de nasjonene som virkelig sto til kamp mot nazityraniot.

Det er en ganske utbredt mening i Norge at Sverige har en onostsjahans til å roabilitero seg etter den oportunitetspolitikk det har ført under krigen. Og det er i aktiv deltakelse i kampanjen for nazismens nedorlag. Det ville være uklokt og sentimentalt å se bort fra slike synspunkter når fremtidslinjer for nordisk politikk diskuteres.

QUISLINGENE I IDEOLOGISKE VANSKELIGHETER. Det de norske quislinger hittil har levet på, er afféron i Jøssingfjord. Til den har helt onkolt tror at det var den og den britisk-franske minutlogging (på papiret) klukken 5 om morgonen den 8. april 1940, som bevirket at Norge ble trukket inn i krigen. Då av quislingene som er såvidt more åndelig utstørt enn Frøheim, at de er i stand til å forstå at de er forredere, har klumret seg til Jøssingfjord-afféron i det håp å finne et faste som kunne hjelpe dem mot å bli ned i skummons og selvforaktalsons hengemyr - et hvert fall inntil så lenge at de klarte å bite hodet av all skam. I den hinsikt har de etter og etter hevdet at det eneste som var å stille opp mot et så nedrig nøytralitetsbrudd som britenes, var tyskernes besluttsomhet ved å ta Norge under sin "beskyttelse". Beskyttelsesordnen skulle da ha vært gitt den 8. april - etter minutloggingen (på papiret) ved Stad, ved Bud og i Vestfjorden, på et tidspunkt da der i de norske havner lånte hadde ligget tyske båter med tropper og våpen om bord, alle med koks på dekket. Koks må ha vært et ypperlig tilleggsutstyr for den moderne utgave av trojanerhosten!

Det som quislingene prøver å gjøre til en beskyttelsesordre, men som i virklighetens historieforskere vil antakelig kunne slå fast, at denne overfallsordre var blitt kjent av britene, og at den direkte følge herav var meddeleson til den norske utenriksminister klukken 5 om morgonen den 8. april om at der skulle logges ut miner ved Bud, ved Stad og i Vestfjorden. Båtor passerte Stad og Bud utover hele mandagen den 8., men påstanden er svakt underbygget. Det er derfor riktig å si at minene bare ble utløst 13. mars 1940 og blitt funnet på tyske offiserslik ilanddrevet ved Oslofjorden sommeren 1940. Høsten 1939 fikk en norsk institusjon en i ordretone holdt forespørsel fra Berlin om regolmossige israpporter for sydnorske havner vinteren 1939-1940. Svaret fikk ut på at slike meddeleser bare ble gitt for hver onkolt situasjon og at det ikke står ført i rapportene var for tynne man fikk man for. I 1939 ble beordret tilbake til sin tjeneste klukken atten om ottermiddagen. Dessverre kom det ikke fra den norske utenriksdepartement noen forklaring på denne oppsiktsvokende permisjonsinndraing, og den på det tidspunkt frie norske pressen forholdt seg taus

overfor den. Opplysninger som er blitt tilgjengelige siden overfallen gir forklaringen. Norge skulle ha vært overfalt julafoten 1939, men de sordatos vanskolige isforhold i Kattegat og beltene samt de vanskolige verforhold i det hele tatt bevirket at den tyske overfallsledelse i sist øyeblikk endret sine planer. Den holdt tilbake den julafontangrep på Norge den hadde latt utvikle så langt at den norske regjering hadde fått varsel om det.

Overfallen var så lenge og vel forberedt, at det var tenkt på så forholdsvis små ting som passkontrollen etter gjennomført okkupasjon. Det forstår vi av et passstempel som sommaren 1940 ble anvendt i et antall pass for norske og tyske borgere for reiser fra Oslo til Tyskland. Avtrykk av stempel viser at det var utført i gummi og at det inneholdt opplysnings om å være utstedt av den passutstedende myndighet under okkupasjonssjefen i Oslo og det inneholdt denne dateringslinjen: "Oslo, 193..". På den utfordigede pass var 3-tallet skrevet over med 4-tall i blokk og naturligvis var nullsett satt til over de to siste prikkene i dateringslinjen. Dersom overfallen den 9. april hadde vært en følge av Jøssingfjord-afféron den 18. februar 1940 ville passstempel neppe ha fått dateringslinjen forsynt med åstallrubrikken for 1930-årene. Og hadde den vært en følge av den angivlige fransk-britiske minutlogging om morgonen den 8. april, ville det neppe ha blitt tid til fabrikasjon av passstempler for bruk i det okkuperte Norge. Overfallsmannen ville hatt nok med å lage i stand den store røde plakaten med "Opprop til det norske Volk." (Hvem husker ikke den trykksfeils-V-en fra den aprildagene?)

Quislinger vil ved å høre slike detaljer gjøre seg tysklandsvisklig og si at enhver militærstat må være forberedt på alle muligheter. Men slike ord er ikke verd svar.

Eksamplar av pass med det her omtalte stempel finnes nå vel forvart i et utland hvor det ikke kan nås av tyske gestapoagenter. Når fremtidens historieforskning i et fritt Norge behandler overfallen og dets forhistorie vil den kanskje bry seg om å ta med en detalj som damestrømpeisen, generaldirektøren Falkenhorsts langvarige opphold i Norge før 9. april. Han er blitt kjent igjen både av folk i damestrømpebransjen og utenfor, men vi kan dog ikke vente å få lese i den hjemlige quislingpresso at han er tildelt oikolauv med gyldne staver og streker og stjerner og mørn og kloster og planter for vel utført overfallsforberedelse i Norge før 8. april 1940.

Disse beviser på hvorledes overfallen var planlagt lenge i forveien vil allerede nå kunne gjøres tydelige med mange eksamplarer. Disse eksempler kan forfølges mangedobolt når historieforskningen etter krigens tar disse forhold opp til undersøkelse.

Men allerede det som er utført vil gjøre det ugevitt for de quislinger, som ennå ikke måtte ha sett hodet av all skam, om slike overhode finnes. Enda ugevitt vil de få det, når de orienterer seg i det lille vi har fått anledning til å vite om tyskernes nøytralitetsbrudd i forbindelse med de svenske u-båter "Ulven" og "Draken".

Den 16. april i år forsvant den svenske u-båt "Ulven". Samme dag befant en annen svensk u-båt, "Draken", seg på tokt i svensk territorialfarvann nordenfor Göteborg. Herunder ble den beskutt av det tyske skip "Altkirch", som var på vei fra Kristiansand sydover langs den svenske kyst. Den 19. april nedla den svenske regjering protest i Berlin mot denne nøytralitetskrenkelse. Et tysk svar kom den 23. april. Heri forklarte den tyske regjering at beskytningen hadde funnet sted utenfor den svenske territorialgrense. Denne påstand er den tyske regjering i en senere note gitt fra, men det har ikke tyske avislesere fått vite! Undervannsbåten "Ulven" er senere blitt funnet, ikke langt fra Stora Fölsan, likeledes på vestkysten. Sannsynligvis er det nå kjent i Sverige av hvilke årsaker "Ulven" gikk under. Men ikke i Norge. Til å begynne med var de tyske avisene i Tyskland og de tyske avisene på norsk i Norge velvillig interessert i å fortelle om at svenske hadde mistet "Ulven" og hvorledes slike ulykker kunne foregå og hadde foregått, både i Atlanterhavet og andre steder. Men så var det som om en dør ble slått igjen. Ikke et ord mere. Hvis man da ikke skal ta en notis i tyske avisene den 26. april som en omtale av saken. Her sto det, at det var funnet sted en notevenskling mellom den tyske og den svenske regjering om tysk beskytning av en svensk undervannsbåt. I "Völkerischer Beobachter" sto det den dagen at den svenske u-båten hadde skylden. Den som skjøt var imidlertid "Altkirch". "Draken" foretok i det hele tatt ingenaksjon mot det tyske skip. Det er altså klart at det var "Altkirch" som var den angripende og den nøytralitetskrenkende part.

Denne nøytralitetskrenkelse og det som ettersøkningen etter "Ulven" har avdekket, tvinger en til sammenligning med det som hendte i Jøssingfjord den 18. februar og langs storparten av den norske kyst den 9. april 1940.

I Jøssingfjord angrep en britisk jagter et tysk skip kamuflert som handelsfartøy, men utstyrt som hjelpekrusser for å befri 300 britiske fanger som var ombord der til tross for at den tyske skipssjef overfor kaptein på et norsk befolkningfartøy noen tidligere og lengre nord i ledet hadde forsikret at de eneste ombordværende i "Altmark" var det tyske skipsmannskap. Nordenfra Göteborg angrep et tysk skip utstyrt som hjelpekrusser en svensk u-båt som intet annet foretok seg enn å drive øvelser i eget farvann. Men parallelen kan føres langt videre, selv om vi ennå ikke kjenner slutten på denne affæren. Gjennom de minesveipinger som etter "Ulven"s undergang ble satt i gang innenfor svensk territorialfarvann, fikk svenske opp et stort antall foran kredene mindre av tysk opprinnelse. "Alt tyder på", skriver "Svenska Dag-

4.

"bladet" for 14. mai, "at disse miner hithører fra 1940, da Tyskland gjorde invasjon i Norge."

Sannsynligvis er det på en eller flere av disse miner at "Ulven" er gått under. En svensk sakkyndig teori hevder det. Vi her i Norge er spent på å få vite det, om den svenske utenriksministers sarte følelser overfor Tyskland da i det hele tatt skulle tillate opplysninger om dette forholdet å komme til den svenske og i tidens syldes/ogga dermed den norske almenhets kunnskap.

Men at det i svensk territorialfarvann i år er blitt funnet tyske undervannsminer utlagt samtidig med den fransk-britiske papirutlegging av ikke eksisterende miner ved Bud, ved Stad og i Vestfjorden i april 1940 er unødig et ytterst kjedelig faktum for våre quislinger. Tyskland har overfor Sverige foretatt handlinger som langt overgår det som England på grunn av Tyskland foretak overfor oss i februar og april 1940. Det siste er bare blåber mot det første. Quislingene har hermed mistet netene de hittil har brukt når de hylte aprilsangen av 1940.

"ET INTERNASJONALT PRESSEDIREKTORETAT I TYSKLAND ETTER KRIGEN". Som vi nevnte innledningsvis har vårt forslag i forrige nummer om et internasjonalt presseedirektorat i Tyskland etter krigens vakt en del diskusjon - for og imot. Forslaget tok som kjent sikte på gjennom en verifikasiing av det tyske pressestoffet å oppdra tyskerne til å bli et folk som kan tjene kulturfremgangen istedenfor overfallsmentaliteten. Vårt forslag var ikke diktert av hevnlyst. Hvis vi, når krigen en gang er slutt, skulle opta nazistenes egne metoder og begynne å konkurronse med dem i brutalitet, da har nazistene i virkeligheten seiret, selv om de taper slike krigen. En annen sak er at demokratiene for å forhindre Tyskland fra å begynne krig på nytt både har plikt og rett til å skape en ny og bedre mentalitet hos det tyske folk - for eksempel ved et middel som dette.

- Fra likklig hold har vi mottatt følgende innlegg:

Uten forsoning mellom folkene er verden ferdig til hat og mistillit, som igjen avler ny krig. Kirken vet at noen må begynne med å tilgi, og den vil da sikkert forsøke å begynne selv, ikke kreve hevn, men rettferdighet, ikke undertrykelse, men samvittighetsfrihet for alle.

Kirken er f. eks. klar over at en flerårig undertrykkelse av det tyske folk både er urett og dumt. Tidsskriftets forslag: et presseedirektorat, som utøver pressesensur over tyske aviser, vil bare føre til at tyskerne ikke tror et ord av det som står i våre aviser i dag. En kan aldri få sannheten fram uten hvor det er frihet. "Frihet følger sannhets ånd".

Naturligvis må det et veldig folkeoppdragende arbeide til, men der tror kirken nettopp at den tyske kirko, ikke minst den katolske, som har stått sterkest, har en veldig oppgave. Den er i virkeligheten den eneste institusjon i Tyskland som ikke er kompromittert.

- Den mann som har skrevet, at et presseedirektorat som utøver pressesensur over tyske aviser, bare vil føre til at tyskerne ikke tror et ord av det som står i avisene, like så litt som vi tror et ord av det som står skrevet i våre aviser i dag, den mann har ikke forstått hva det dreier seg om. Nemlig at tyskerne må læres opp til frihet. For de er gjennom århunder blitt vennet av med den. Oppsæringen må bl. a. skje ved at de stilles overfor sannhetskontrollerte meddelelser om hva som er skjedd. Ellers vil de ikke lære å kjenne sannheten, men bli podet inn med nye løgner laget etter oppskrift av dolkestøtlegenden. Førfatterens sitat "freiheit følger sannhets ånd" kan derimot i høy grad bifalles. Pressodirektoratet skaper nemlig den sannhetens ånd som er nødvendig for å brøte voi for friheten.

EN KNUSENDE DOM OVER NAZISVINDELSEN. Den 2. september 1939 kjørte en bil over den FRITZ THYSSENS OPPSIKTSVELKENDEN BOK. østerriksk-schweiziske grensen. I denne bilen satt Fritz Thyssen, medlem av den tyske riksdag og Tysklands kanskje rikeste mann, den store industrileder som i summen hadde finansiert Hitler og hans bevegelse. Hvorfor forlot han fedrelandet i samme øyeblikk den nye storkrigens brøt ut?

Thyssen forlot sitt fedreland som protest mot en krig som han visst ville bli Tysklands undergang. Hans frivillige eksil betyddet hans endelige brudd med det systemet hvis falskhets og uhederlighet litt etter litt var gått opp for ham. Fra Schweiz sendte han Göring, sin personlige bekjente, en skrivelse hvor han protesterte mot den forfatningsstridige måten denne krigon var erklaert på og hvor han forklaerte sitt standpunkt; denne skrivelsen ble oversendt gjennom daværende gauleiter Terboven i Essen, som i parentes bemerket opptrådt perfid og uhederlig. Protesten førte bare til at Thyssen ble fratatt sitt tyske borgerskap og hele sin formue under henvisning til en lov som engang var gitt mot - kommunistene! Dette var det eneste påskuddet Tysklands "førere" kunne finne for å ramme en høyst konservativ og katolsk patriot, som i 1918 på nære nippet var blitt skutt av kommunistene og som fire år etter var sjelon i den tyske motstand mot franskmennene i Ruhr.

Senere kom Thyssen til Frankrike, og der skrev han den oppsiktsvelkende boken

hvis engelske titol lyder I paid Hitler - "Jeg betalte Hitler". Boken utkom et år senere på et amerikansk forlag. Historien om hvordan denne boken ble til, er i seg selv et eventyr. Men det blekner helt ved siden av de utrolige avsløringer han bringer av den man som nå skal "redda" Europa fra bolsjevismen - av deres uduolighet og korruption, deres politiske og økonomiske kvalksalveri, deres ferakt for alt som heter menneskerettigheter.

Innledningsvis forteller han om det kaos som rådet i Tyskland etter nederlaget i forrige verdenskrig og om de opplosningstendenser som førte til at han selv og mange med ham mente redningen lå i den nazistiske bevegelse. Allerede samme året Hitler tok makten, i 1933, begynte det imidlertid å gå opp for Thyssen at dette var galt avsted.

"Nasjonal sosialistene har aldri hatt noen virkelig økonomisk plan", skriver han. "En del av dem var gjennomgående reaksjonære, andre agiterte for et korporativt system, etter andre representerte det ytterste venstre. Etter min mening mislyktes det for Hitler fordi han trodde det var klokt å være enig i alle de forskjellige oppfatningene. Det var uunngåelig at den nævnevne nasjonal sosialistiske økonomi førte til krig. Og den kommer også til å føre Tysklands økonomiske liv til fullstendig bankrutt,"

"Hjalmar Schacht var i den tiden han var riksbanksjef og riksøkonomiminister slett ikke den rette man til å reise Tysklands økonomiske liv. I virkeligheten er han ikke noen nasjonaløkonom, men finanstekniker. Det var derfor han ikke bare fant seg i at clearingsystemet erstattet normale eksportmotoder, men også i propagandaen fremstilte det som en stor vinning. Og likovet er eksport et vitalt anliggande for Tyskland. Ikke alt han gjorde på det finansielle området var vellykket heller. Når det kommer til stykket har han fratatt det tyske folk dets siste sparepengene. Det var han som fant opp de falske vokslene som våpenfabrikantene ble betalt med, vokslene som deres banker ble tvunget til å akseptere. Bankene sendte disse vokslene til Riksbanken når de trengte penger til å betale sine klienter. Riksbankens bemyndigelse til å diskontere vokslene representerer deres eneste virkelige verdi. Ingen vet hvordan det etter denne krigens kommer til å gå med dem som har satt sine kapitaler i sparebankene. Den eneste tenklig løsningen jeg kan se, er at man gjør en unntakelse for dem hvis sparepengene ikke overstiger 10.000 M. Til de andre blir det sikkert ingenting igjen" Thyssen modig dog at Schachts "system" etter hans avgang er ført langt videre enn han selv ville være på, og han setter ham langt høyere enn hans ettermann dr. Funk som orstattet Schachts falske vokslene med offisielle kvitteringer til våpenfabrikantene, en slags certifikater som det siden var ytterst vanskelig å få utsatt.

I kapitlet "Nazismens økonmiske kvalksalveri" kommer Thyssen nærmere inn på den fantastiske svindelen som ble drevet allerede langt før krigens og som er enda værre nå. "Jeg iakttek på nært hold alle de tiltak nazistene gjorde på de økonomiske området. Aldri har jeg hatt inntrykk av at lederne hadde noen plan eller at de ble besjelet av forsiktig optimisme engang, når de såkte å gjennombygge Tysklands økonomi. Det var tvært imot påtagelig at de i propagandaen ønsket å oppnå øyblikkelige resultater... Og i virkeligheten strakte ikke styrets ideer seg lenger enn til å bygge autostrader, kostbare arkitektoniske byggverker og et rustningsapparat."

Hvorfor skulle Hitler absolutt ha disse gigantiske autostradene? Det fantes ikke biler i Tyskland, jevnført med i andre store land, og i hvert fall var veisystemet bra nok nesten overalt i landet. Da planen ble fremlagt - det var alt i 1933 - foreslo Thyssen at man heller burde elektrifisere alle tyske jernbaner, noe som ville ha skapt et marked for den mekaniske industrien og skaffet tusener av fabarbeidere sysselsatt. Men nei da - det skulle anlegges autostrader, før akkurat som Napoleon ble berømt ved de glimrende veiene sine skulle også Hitlers navn føregåges ved disse flotte bilbanene. I bunn og grunn var det turistene de ble bygget for, og det ble lite oller intet hensyn tatt til industriens trafikkbehov. Den militære ledelse har også alltid stilt seg med stor skepsis til veienes militære verdi. De er brede bånd som løper i rette linjer og som derfor langt letttere kan veilede fiendtlige fly enn oljer og bokker. Døssuten dem. En eneste ødelagt bru kan gjøre autostradaon ufarbar i ti miles avstand.

Da den store autostradeplanen ble lagt fram, møtte den straks motstand fra partietes fattige medlemmer. "De bygger veier for de rike", sa de. "Det er bare de rike som har biler. Arbeiderne får aldri noen glede av dem."

For å stoppe misnøyen fant man opp svindelen med "folkebilen." Iver oneste tyskor skulle ha sin bil. I alle årene før krigens ble det snakket om denne Volkswagenen, men ingen så noe til den. "Folkebilen" er en av de mest bizarre ideer nazistene har hatt." sier Thyssen. "Tyskland er ikke De Forente Stater. Lønningsene er lav. Bensinen er dyrt. Den tyske arbeidet har aldri drømt om å kjøpe en bil. Han har ikke råd til det, den er en luksus for ham. Hvis nazistene hadde kunnnet virklig gjøre sin fordringsfulle drømmer, hvor skulle man så ha tatt de millioner av liter bensin som trengtes? Imidlertid har folkebilen aldri sett dagens lys. Dr. Ley hadde mottatt atskillige millioner mer i forskuddsbetalingene, da krigen kom - og nå har man viltigere oppgaver enn å produsere folkebiler."

Hitler aner ingenting om økonomiske spørsmål, fortsetter Thyssen. Han lar seg imponere av visse idéer, som han tror han begriper, men som er helt moningsløse. En dag

8 AUG 1943

3998

NORDISK KURIER

AUGUST 1943

FOR HJEMMEFRONTEN

utslyngot partiets store "sosialøkonom" Bernhard Köhler frasen "Arbeid er kapital". Det er en helt moningsløs sammenstilling av ord. Og likevel har Hitler med de forskjellige variasjonene gjentatt den i minst tyve taler. Den ulykksalige følgen var at man i Tyskland tok til å virkelig gjøre frasen og at man derfor fant på nesten hva som helst førdi "arbeid er kapital".... "Alle de vidtløftige formlene av denne typen har bidratt til å ruinere Tysklands økonomiske liv. Da de stadig gjentas, har selv folk som man skulle tiltre støtter innslutt tilslutt bøynt å poste lit til dom. Virkningen av disse tomme talomålene ble katastrofalt. Alle tok til å bygge for å gjøre noe. Hitler er stadig redd for at ikke alt skal utføres i tilstrekkelig stor målestokk. Pyramidene, de napoleonske vicer, de romerske vicer og hans forbilder. Han vil rive ned halve Berlin for å gi plass for nybygginger. Omkostningene spiller ingen rolle. Den ulykksalige dr. Schacht måtte bry sin hjerno med å finne en måte å finansiere de uproduktive tiltakene på. Han protesterte og gikk. Og dog må han bære sin del av ansvaret. Det var i virkeligheten han som lært nazistene hvordan de skulle utnytte kreditten. Utvilsomt ville han holde det hele innen rimelighetens grenser. Men, da Hitler skjønte at "kreditten kunne skapes" - for å bruke Schachts uoversiktige formel - nektes han å stoppe... Regjeringens yndlingstank var den navngjorte fireårsplanen. Jeg har alltid undret meg over at den kaltes en plan. Ulikheten med den russiske femårsplan er nærlig betydelig. Russene ville skape en industriell produksjon i stor skala i et land der den onnå ikke fantes. Hitlers fireårsplan hadde intet annet mål enn å gjøre domagogisk effekt. Alle de inkonsekvente tiltak som faller inn under rubrikken fireårsplanen er like lite produkter av en logisk tankgang og sv en på forhånd oppgjort plan."

Göring vet heller ingenting om økonomiske problemer og er selv den første til å innrømme det, sier Thyssen. Men han har visse oppskrifter som han mener er ufoilbarlige. Den fornemste av dem er å kommandere. Hans store idé var å gjøre Tyskland uavhengig av utlandet med hensyn til jernmalm, og resultatet ble de kostbare Hermann Göring-Werke i Salzgitter, som Thyssen karakteriserer som den rene absurditet. "Under påskudd av at Tyskland må bli uavhengig av utenlandsk jernmalm har man bygget et anlegg som ikke fungerer og som tross alt er nødt til å bruke utenlandsk malm... Disse menneskene har en like primitiv forestilling om teknikk og økonomi som australmæro. Den jevne arbeider skjønner seg bedre på dette enn de såkalte ledere."

Såsent det var anledning til å begå en dumhet ble den gjort. En svindler i Düsseldorf påsto at han kunne lage gull, og Hitlers personlige tekniske rådgiver og tro eksperter dro ens ørend dit for å granske dette selsomme fenomen. En annenhoved at han kunne fremstille smør av kull (!) og Göring ble naturligvis fyr og flamme. Nå var et av Tysklands viktigste ørneringsproblemer løst, ble det kunngjort. Resultatet ble en slags soig tjære, som etter sigende ble prøvet på fangene i Plötzensee-fengslet utenfor Berlin, med den følge at de alle fikk skjørubuk.

Nazistenes utbasuneror for hele verden alt da solv tror er store oppfinnelser. I virkeligheten har de bare gjort en dyd av nødvendighet, de har ikke funnet opp noe nytt. De eneste to produkter som har en viss interesse er kunstig gummi og ull. Hva gummien angår, har kjemikorner oppnådd ganske gode resultater, men produksjonsomkostningene overstiger prisene på de naturlige produkter i den grad at det blir lengre før buna en kan framstilles på et rasjonalt økonomisk grunnlag. Cellullen står derimot i en helt annen stilling. Den har to hovedfeil: for det første er den usolid og blir derfor kostbar om prisen er aldri så lav, for det annet er den ikke varm. Ullhårene har nærlig som alle andre har fine rør i seg, og det er kanalen i disse rørene som gjør ullens til en dårlig varmoleder. Tross sin dyktighet har kjemikorner i I.G. Farbenindustrie onnå ikke klart å bore hull i cellulosefibrene sine. Og for å sette kjemikornenes ideer ut i livet har regjeringen ikke betonkt seg på å ruinere hele den tyske tekstilindustri.

Thyssen nevner også en rekke andre hårreisende eksempler på nazistisk "planøkonomi" og sier: "Alt i alt er disse nazismens prestasjoner et eneste rør av økonomiske moningsløsheter. I syv år måtte jeg stadig kjempe med disse uvitende og uduelige menn. Det var bortkastet tid å diskutere deres tapelige planer eller deres skinnagummonter. I virkeligheten har det nazistiske regimet ruinert den tyske industri. Alle de novitets eksperimenter med kunstige produkter kommer til å bli verdiløse så snart den mellomfolkelige handel er gjenoppbygget. Da kommer Tyskland til å ha veldige industrielle anlegg som har slukt milliarder av mark og som bare duger til å skrottes ned. Industrier som ikke har tilstrekkelig mod kapital til å følge med i den tekniskutviklingen i konkurransen med utlandet, særlig Amerika."

"Det er min overbevisning at Hitler kommer til å tape denne krigen," sier Thyssen. Og han skrev vel å merke sin bok våren 1940. Den tyske krigspotensial er stor, men den har likevel mange mangler, og han peker særlig på maskinnmangelen. Nettopp disse manglene var grunnen til at man satte alt inn på en kortvarig krig og ga soldater og flyvoro ordre til å handle uten minste hensyn til humaniteten. Men det lyktes ikke, og etterpå ble det bare et tidsspørsmål når Tyskland kommet til å bukke under.

Fritz Thyssen kom seg ikke ut av Frankrike ved sammenbruddet i 1940. Det sies at franskmennene utleverte ham til Gestapo. Hvorvidere skjebnen er ukjent. Hvis han ennå lever, vil han i år fyllo 70 år.

RETTELSE: Som det framgår av teksten nedenfor, er det falt ut en setning midt på side 4. Setningen skal lyde: " - vil bare føre til at tyskernes ikke tror et ord av det som står i avisene, like så litt som vi tror et ord av det som står i våre avisar i dag."

FREDENS PROBLEM, Moltingen om de verdenshistoriske begivenheter i den siste tid fyller oss med en stadig sterkere seiersbevissthet, og har også bidratt til atfredsproblemene er rykket oss nærmere inn på livet. Vi har derfor funnet det riktig å vite det vesentlige av dette nummers innhold til fredens problemer. "Seiran er ikke innkomst- men utgangspunktet. Den er ikke målet, men en etappe" har Mussolini en gang sagt, og vi kan før en gangs skyld gjøre hans ord til våre. Det avgjørende blir til syvende og sist allikevel å vinne freden - "to win the peace".

TYSKLAND OG WILSONS FJORTEN PUNKTER, En av de løgner som Tyskland forsøkte å innbiller verden etter 1918 var at det nedla våpnene på grunnlag av president Wilsons 14 punkter og ble skammelig bedratt av de allierte. Imidlertid var det riktig at de allierte ikke ønsket å få et oppdrag i Versailles. Det har sin store interesse å klarlegge dette spørsmålet, så meget mere som den mest utførlige fremstilling av emnet på norsk, Anton Mohrs "Tragediens siste akt" bygger ensidig på tyske kilder og i det hele tatt har et altfor tyskvennlig preg.

Den enkle sannhet er at hele det keiserlige Tysklands innstilling til de 14 punkter var preget av den tapelighet og mangel på psykologisk sans som er et sarkasme for alt som heter tysk politikk. - Så sent som 12. september 1918, da tyskerne hadde lidt nederlag på nederlag i Frankrike, holdt visekansler v. Payer en meget utfordrende tale i Stuttgart, hvor han kom inn på Tysklands "fredsbetingelser". Ingen falsk beskjedenhet preget denne herre: ordningen i øst (det vil si voldsfredene i Brest-Litovsk og Bucarest) skulle opprettholdes og alle koloniene leveres tilbake. Videre antydet han muligens (!) en evakuering av Belgia og hevdet at Tyskland hadde krav på en større skadestatning, men var storsinet nok til å gi avkall på denne for fredens skyld (!). Det var Tysklands offisielle holdning til de 14 punkter bare å månder for våpenstilstanden.

Fjorten dager etter brøt imidlertid Bulgaria sammen og samtidig satte Foch inn et nytt voldsomt angrep i vest. De seiersrike herrene i Grosses Hauptquartier ble nå litt betenklig og fikk en plutselig interesse for demokratisk idealer. Men deres kavending virket alt annet enn tillitvoksende, derifra var nærlig deres rykte for slett. I en tale i New York 27. september ga Wilson dem følgende moralske attest: "De har overbevist os om at de er uten øre og ikke vil rettfordighet. De holder ingen avtaler, anerkjenner ikke noen andre prinsipper enn vold og deres egne interesser. Vi kan ikke komme overens med dem."

På denne tid var situasjonen for tyskerne imidlertid blitt så prekær at noe måtte gjøres. Den 29. september 1918 holdtes så døt berømmede møte i Spa, hvor øverste hæderelse - Hindenburg og Ludendorff - la kortene på bordet for keiseren og krevede øyeblikkelig våpenstilstand. For å styrke den indre front innførte man for første gang i Tysklands annaler et parlamentarisk styresett, og 3. oktober ble det utnevnt en ny parlamentarisk regjering med prins Max av Baden som regjeringssjef (rikskansler). Den ga "leregjeringen følte seg med rette for prostivert til å kunne opta de forhandlingene som nå var umngåelige".

Dagen etter, 4. oktober, sente så den nye tyske regjering sin første henvendelse til president Wilson. Den understreker her sin demokratiske karakter, anmodet ham om å ta initiativet til fredsforslanger, godtak han 14 punkter og ba om en våpenstilstand først mulig.

Alt dette ser jo vel og bra ut. Men prins Max har selv i sine ordringer avslørt det dømme dobbeltspillet man forsøkte å drive fra tysk side. I virkeligheten be-